

Het vernieuwde bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker



Programma

- **Veranderingen bevolkingsonderzoek**
- **Consequenties huisartsenpraktijk**
- **hrHPV en seksualiteit**
- **Communicatie rond HPV**



Waarom een vernieuwd BMHK? geschiedenis

- **Sinds 1970 BVO voor vrouwen 35-55 jaar (3 jr)**
- **Sinds 1996 vrouwen 30-60 jaar (5 jr)**
- **Sinds 2006 HPV-test bij vervolgonderzoek na 6 maanden**
- **Vanaf 2017 eerst testen op HPV**



Waarom een vernieuwd BMHK?

- achtergronden -

- **Langdurige infectie met hrHPV kan leiden tot baarmoederhalskanker**
- **80% van de vrouwen loopt een keer in haar leven hrHPV op**
- **In de meeste gevallen wordt de infectie geklaard door het immuunsysteem (meestal < 2 jaar)**
- **Risicofactor voor niet klaren van de infectie:**
 - Verminderde afweer (roken, bepaalde medicijnen)



Waarom een vernieuwd BMHK?

- andere redenen -

Bereikbaarheid van de doelgroep is niet optimaal!

**30% van de vrouwen doet niet mee
(jongere vrouwen, allochtonen, lagere sociaal
economische klasse)**

**50% van BMHK komt voor zonder uitstrijkje in de
voorgeschiedenis**



Waarom bevolkingsonderzoek vanaf 30 jaar?

< 30 jaar nadelen groter dan voordelen:

- Het lichaam van jonge vrouwen is beter in staat de hrHPV-besmetting zelf op te ruimen
- Vrouwen rond 22 jaar: 22 van de 100 besmet met hrHPV
- Te grote groep vrouwen zou onterecht worden behandeld of zich onnodig ongerust maken



Doelen vernieuwd BMHK

Effectiviteit neemt verder toe met HPV-bepaling als 1^e test:

Hogere sensitiviteit (minder afwijkingen missen) dan cytologie
➡ langer uitnodigingsinterval mogelijk

Lagere specificiteit (meer onterecht verwijzen) dan cytologie
➡ tijdelijke infectie ➡ teveel verwijzingen:
bij positieve HPV-test toch cytologie (cellen bekijken)
om te zien of verwijzing nodig is



Doelen vernieuwd BMHK

Bereikbaarheid van de doelgroep verbeteren

Drempelverlaging door zelfafnameset:

6% hogere opkomst (non-responders)

→ daling vrouwen met BMHK met 7,8%
daling sterfte met 9,3% (66 vrouwen/jaar)



Kerngegevens Nederland

Baarmoederhalskanker	1 op de 170 vrouwen (5.400 vrouwen) 1,6% nieuwe kankers bij vrouwen
Overlevingskansen na 5 jaar	Gemiddeld 70% Bij vroege ontdekking: 90 – 100%
Grootste risicogroep	Vrouwen tussen 30 en 45 jaar
Doelgroep bevolkingsonderzoek	Vrouwen van 30 t/m 60 jaar geregistreerd in BRP
Resultaat huidig bevolkingsonderzoek	Halvering incidentie naar 700 per jaar Halvering mortaliteit naar 200 - 250 per jaar



Wat is vernieuwd?



- 1. Eerste test wordt hrHPV-test**
- 2. Uitnodiging met langere tussenpozen: 30-35-40-50-60 of ook 45-55-65 (indien 5 jaar eerder hrHPV)**
- 3. 5 screeningslaboratoria HPV + cytologie bvo**
- 4. Mogelijkheid zelfafnameset bij vrouwen die niet reageren op 1^e uitnodiging**



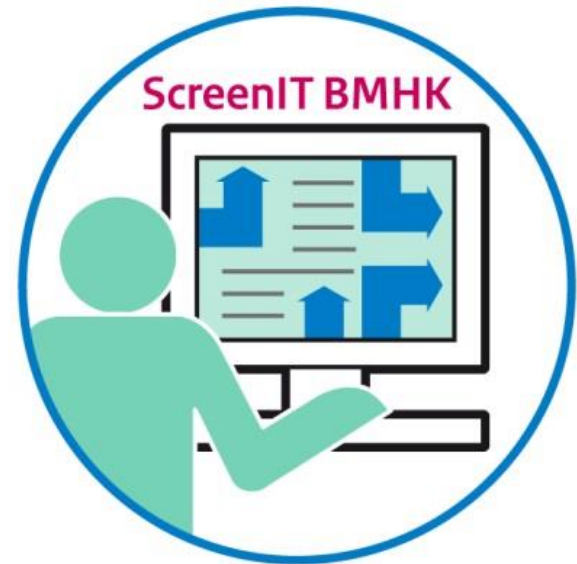
Wat is vernieuwd?

- 5. 1 hrHPV- test, 1 cytologie verwerkingsproces, 1 ZAS**
- 6. Kwaliteitsbeleid en monitoring: strakkere regie (professionals)**
- 7. Andere rol huisartsen: uitstrijkjes, geen zuha's meer, SO's sturen alle uitnodigingen en herinneringen**
- 8. Meer verwijzingen naar de gynaecoloog**



Wat is vernieuwd ?

- 9. ScreenIT in plaats van CIS**
- 10. Cliëntenportaal**
- 11. Huisartsenportaal**

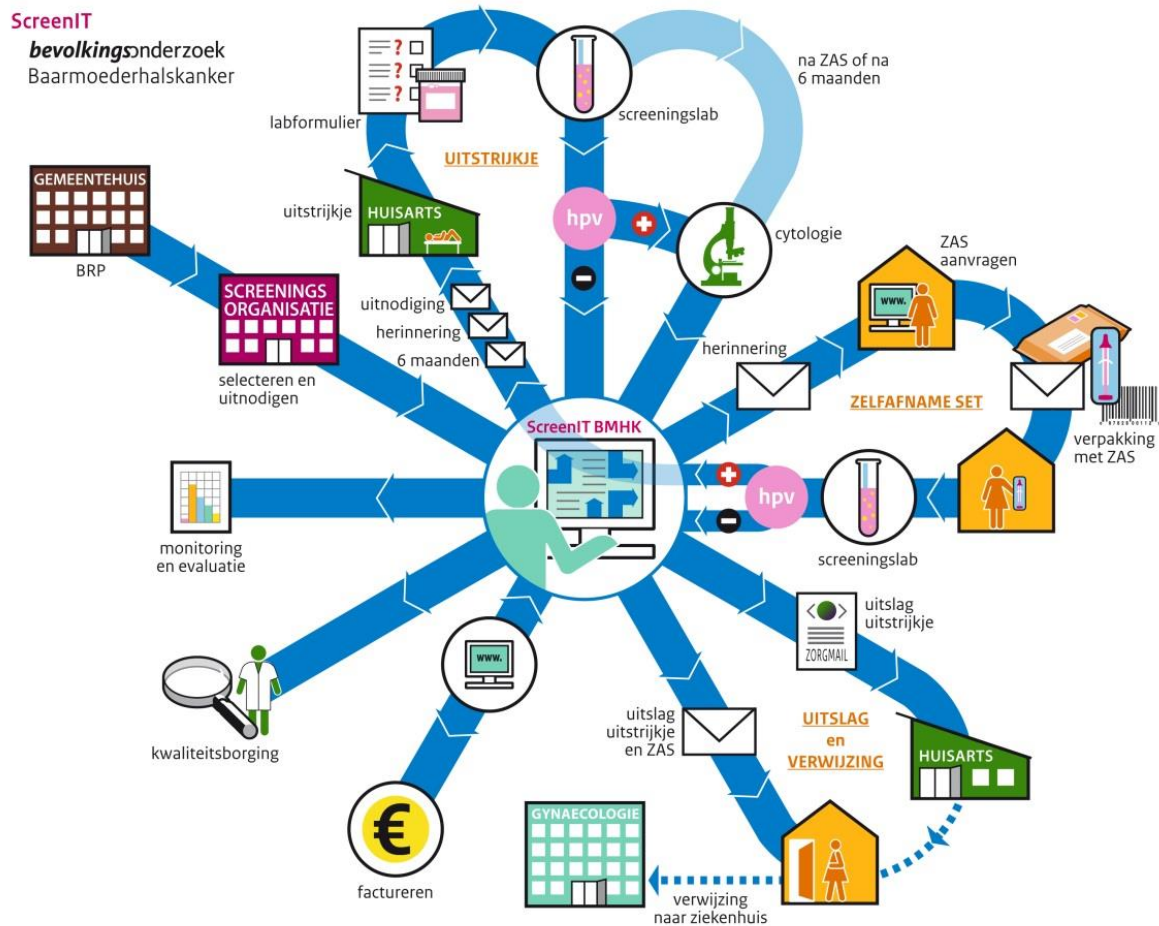




Aantallen

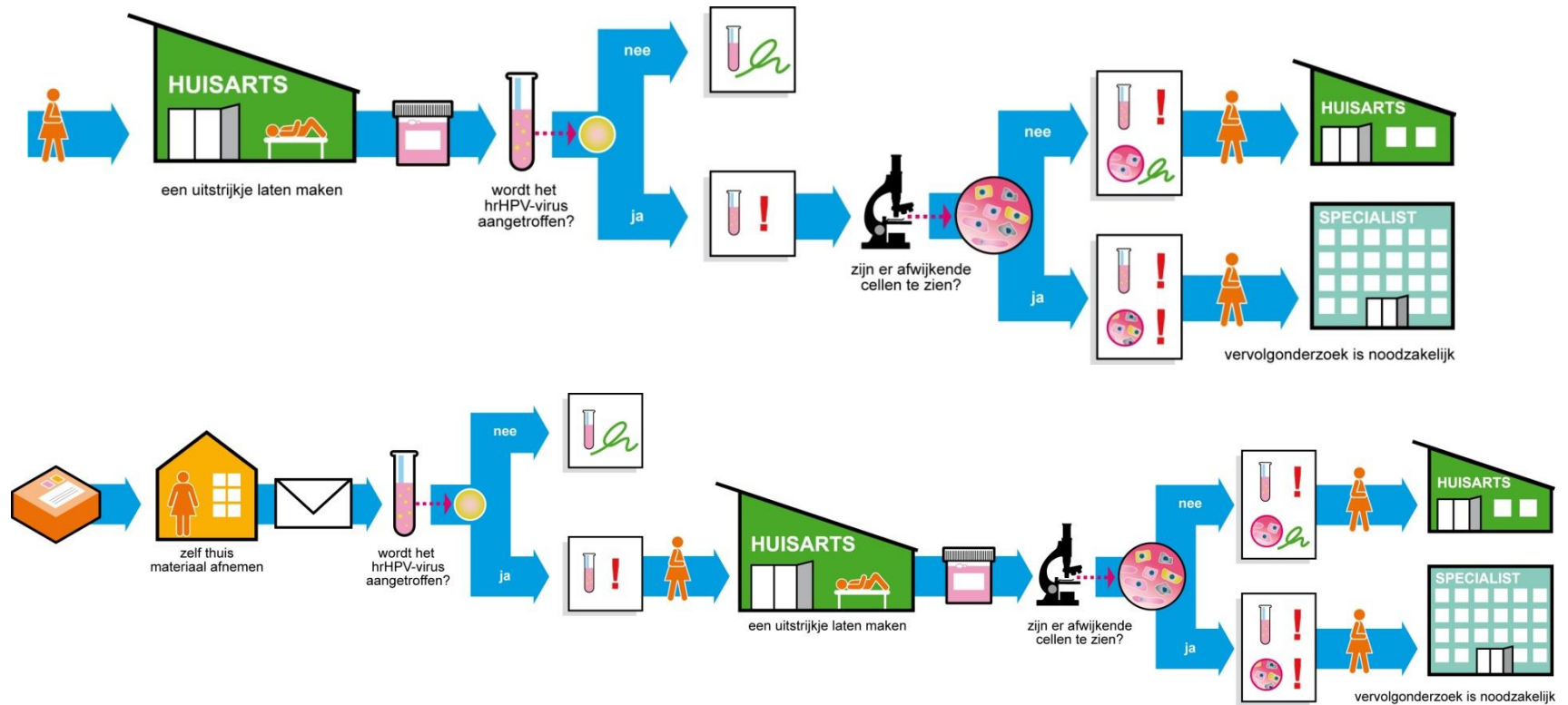
	Huidig BVO	Vernieuwd BVO (verwachting)	
		1 ^e vijf jaar	vanaf jaar zes *
Aantal uitnodigingen per jaar	750.000	750.000	585.000
Deelname doelgroep	485.000	532.500	415.350
Aantal hrHPV positieve vrouwen	n.v.t.	37.725	29.426
Aantal cytologische beoordelingen	485.000	64.132	50.024

* door 5 i.p.v. 7 screeningsrondes bij hrHPV-vrouwen



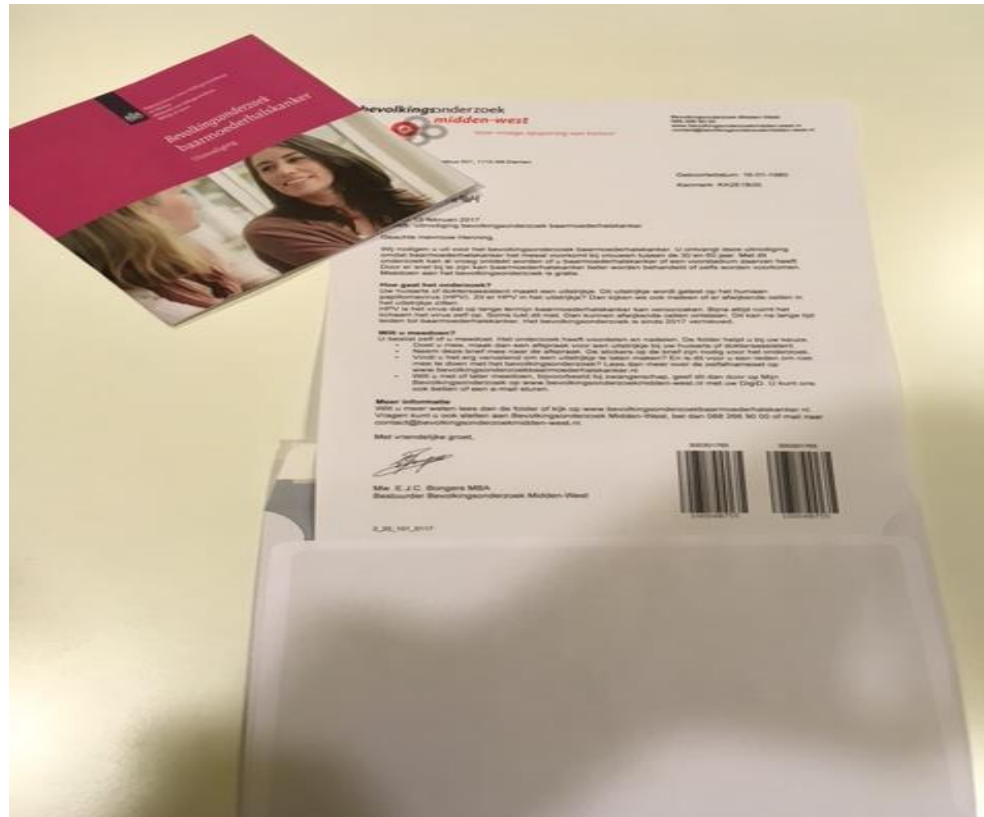


Wat gaat nu anders?





SO nodigt uit





Uitnodiging



bevolkingsonderzoek midden-west

Voor vroegere opsporing van kanker

Bevolkingsonderzoek Midden-West
t 088 266 90 00
bmhk@bevolkingsonderzoekmidden-west.nl
www.bevolkingsonderzoekmidden-west.nl

Retouradres: Postbus 551, 1110 AN Diemen

J. Doe
Teststraat 9
1111 XX AMSTERDAM

Geboortedatum : 01-01-1977

|||||

Datum : 1 januari 2017
Betreft : uitnodiging bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker

Geachte mevrouw Doe,

Wij nodigen u uit voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. U ontvangt deze uitnodiging omdat baarmoederhalskanker het meest voorkomt bij vrouwen tussen de 30 en 60 jaar. Met dit onderzoek kan al vroeg ontdekt worden of u baarmoederhalskanker of een voorstadium daarvan heeft. Door er snel bij te zijn kan baarmoederhalskanker beter worden behandeld of zelfs worden voorkomen. Meedoen aan het bevolkingsonderzoek is gratis.

Hoe gaat het onderzoek?

Uw huisarts of doktersassistent maakt een uitstrijkje. Dit uitstrijkje wordt getest op het humaan papillomavirus (HPV). Zit er HPV in het uitstrijkje? Dan kijken we ook meteen of er afwijkende cellen in het uitstrijkje zitten. HPV is het virus dat op lange termijn baarmoederhalskanker kan veroorzaken. Bijna altijd ruimt het lichaam het virus zelf op. Soms lukt dit niet. Dan kunnen afwijkende cellen ontstaan. Dit kan na lange tijd leiden tot baarmoederhalskanker. Het bevolkingsonderzoek is sinds 2017 vernieuwd.

Wilt u meedoen?

U beslist zelf of u meedoet. Het onderzoek heeft voordelen en nadelen. De folder helpt u bij uw keuze.

- Doet u mee, maak dan een afspraak voor een uitstrijkje bij uw huisarts of doktersassistent.
- Neem deze brief mee naar de afspraak. De stickers op de brief zijn nodig voor het onderzoek.
- Vindt u het erg vervelend om een uitstrijkje te laten maken? En is dit voor u een reden om niet mee te doen met het bevolkingsonderzoek? Lees dan meer over de zelfafnameset op www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl
- Wilt u niet of later meedoen, bijvoorbeeld bij zwangerschap, geef dit dan door op Mijn Bevolkingsonderzoek op www.bevolkingsonderzoekmidden-west.nl met uw DigiD. U kunt ons ook bellen of een e-mail sturen.

Meer informatie

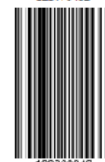
Wilt u meer weten lees dan de folder of kijk op www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl. Vragen kunt u ook stellen aan Bevolkingsonderzoek Midden-West, bel dan 088 266 90 00 of mail naar bmhk@bevolkingsonderzoekmidden-west.nl.

Met vriendelijke groet,

Mw. E.J.C. Bongers MBA
Bestuurder

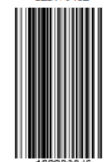
2_20_101_MMJ

C20175402



100009243

C20175402



100009243



- Sticker plakken
- AGB-code en naam van huisarts controleren
- *Ander formulier bij indicatie!*



bevolkingsonderzoek
 Baarmoederhalskanker



AGB: 0123456789
Naam: Jansen van Lorem ipsum

Let op. Dit formulier is alleen voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Voor een indicatief onderzoek gebruikt u het formulier *Indicatieve uitstrijk*.

Gegevens vrouw

Plak hier de sticker met de gegevens van de vrouw. De vrouw ontvangt bij de uitnodiging voor dit onderzoek 2 stickers.

! We verwerken dit formulier elektronisch. Gebruikt u daarom een pen die zwart of blauw schrijft. Graag binnen de invulvelden schrijven.

Datum uitstrijk	Dag	Maand	Jaar	Vul dag, maand en jaar in. 1 juli 2020 vult u in als: 01-07-2020
			2 0	

Klachten	☐ geen ☐ contactbloedingen ☐ klachten van abnormale fluor zonder duidelijke oorzaak ☐ intermenstrueel bloedverlies ☐ postmenopauzaal bloedverlies ☐ anders, namelijk
-----------------	---

Menstruatie <i>Kies één antwoord</i>	☐ normaal ☐ menopauze ☐ geen menstruatie ☐ postmenopauze (> 1 jaar geen menstruatie)
--	---

Datum laatste menstruatie <i>Is de datum niet bekend, laat dan het veld leeg</i>	Dag	Maand	Jaar	
			2 0	

Anticonceptie <i>Kies één antwoord</i>	☐ geen ☐ IUD koper ☐ anders ☐ pil (hormonale therapie) ☐ IUD mirena
--	---

Gebruik hormonen <i>(anders dan anticonceptie) Meerdere antwoorden mogelijk</i>	☐ ja, vanwege overgangsklachten ☐ geen ☐ ja, vanwege borstkanker ☐ ja, vanwege
---	--

Aspect Cervix <i>Vergeet niet deze vraag in te vullen!</i>	☐ normaal ☐ abnormaal of verdachte portio. <i>Belangrijk! Licht toe.</i> ☐ niet gezien
--	--

Opmerkingen <i>Zijn er bijvoorbeeld eerdere ingrepen geweest? (Zie de standaarden van het NHG en NVOG)</i>	
--	--

Afhandeling

1. Het formulier en potje met uitstrijk altijd bij elkaar houden en niet scheiden.
2. Het laboratorium haalt de materialen en formulieren bij u op.



FORMAAR- 201



Mogelijkheid ZAS bij herinnering



- Na 16 weken
- Inclusief een aanvraagformulier voor de zelfafnameset (ZAS)



bevolkingsonderzoek



5 laboratoria

5 laboratoria in plaats van de huidige circa 40

- Lagere kosten
- Kwaliteit borgen



Er zijn vijf percelen waarbij één laboratorium per perceel is gecontracteerd.
Elk perceel is ongeveer even groot qua aantal vrouwen in de doelgroep.

- Perceel 1 (groen): Universitair Medisch Centrum Groningen
- Perceel 2 (paars): Symbiant, locatie Hoorn
- Perceel 3 (blauw): Radboud Universitair Medisch Centrum (Nijmegen)
- Perceel 4 (geel): Nederlands Moleculair Diagnostisch Laboratorium BV (Rijswijk)
- Perceel 5 (oranje): Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis (s-Hertogenbosch)

Let op! Kan anders zijn dan lab dat de indicatieve strijkes beoordeelt

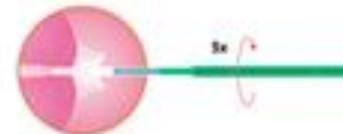


bevolkingsonderzoek



Uitstrijk materiaal

- Laboratorium levert uitstrijkmaterialen
- Sticker op de container plakken



Sticker niet over
doorzichtige deel
plakken



Let op! Uitstrijkmethode voor indicatiestrijk kan anders zijn



Baarmoederhalskanker en hrHPV





Humaan papilloma virus (HPV)

- > 100 verschillende HPV-typen
- 13 hrHPV typen, hoog risico baarmoederhalskanker
- Infectie met hrHPV16 en 18 meest risicovol, veroorzaken samen ca. 70% van de baarmoederhalskankers
- Vaccinatie alleen tegen typen 16 en 18
- Overige hrHPV: 31,33,35,39,45,51,52,56,58,59,68



Dit is het Humaan papillomavirus
(afgekort HPV)

Boodschap: Spreek met cliënten over HPV, geen hrHPV



hrHPV

- 80% van de vrouwen loopt een keer in haar leven hrHPV op
- In de meeste gevallen wordt de infectie geklaard door het immuunsysteem (meestal < 2 jaar)
- Langdurige infectie met hrHPV kan leiden tot baarmoederhalskanker



Van iedere 100 vrouwen raken er 80 eens in hun leven besmet met het humaan papillomavirus



Huidige bekende besmettingswegen hrHPV

- Contact tussen slijmvliezen penis, vagina of anus
- Via vingers of mond tijdens vrijen
- Kan ook via de huid of handen wanneer er daarvoor contact is geweest met huid of handen bij het onderlijf
- Condooms verminderen kans op besmetting, maar sluiten deze niet uit
- Zowel mannen als vrouwen kunnen hrHPV oplopen en doorgeven

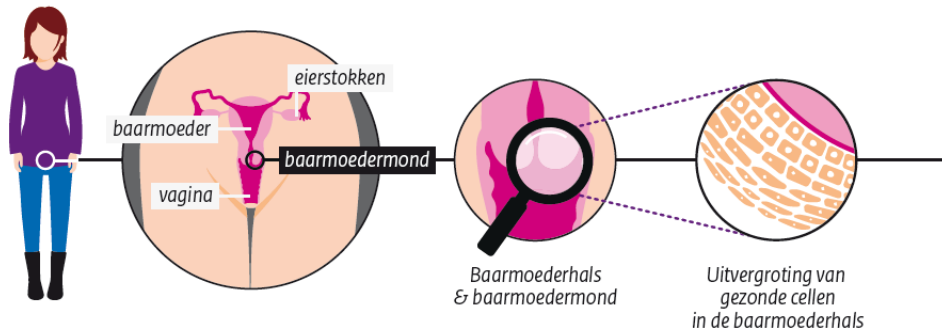


hrHPV en baarmoederhalskanker (I)

- Kans op baarmoederhalskanker na besmetting is circa 1%
- Infectie met hrHPV16 en 18 is meest risicovol, samen veroorzaken zij ca 70% van de baarmoederhalskankers
- Risicofactoren (verzwakken afweer):
 - Roken
 - Bepaalde medicijnen

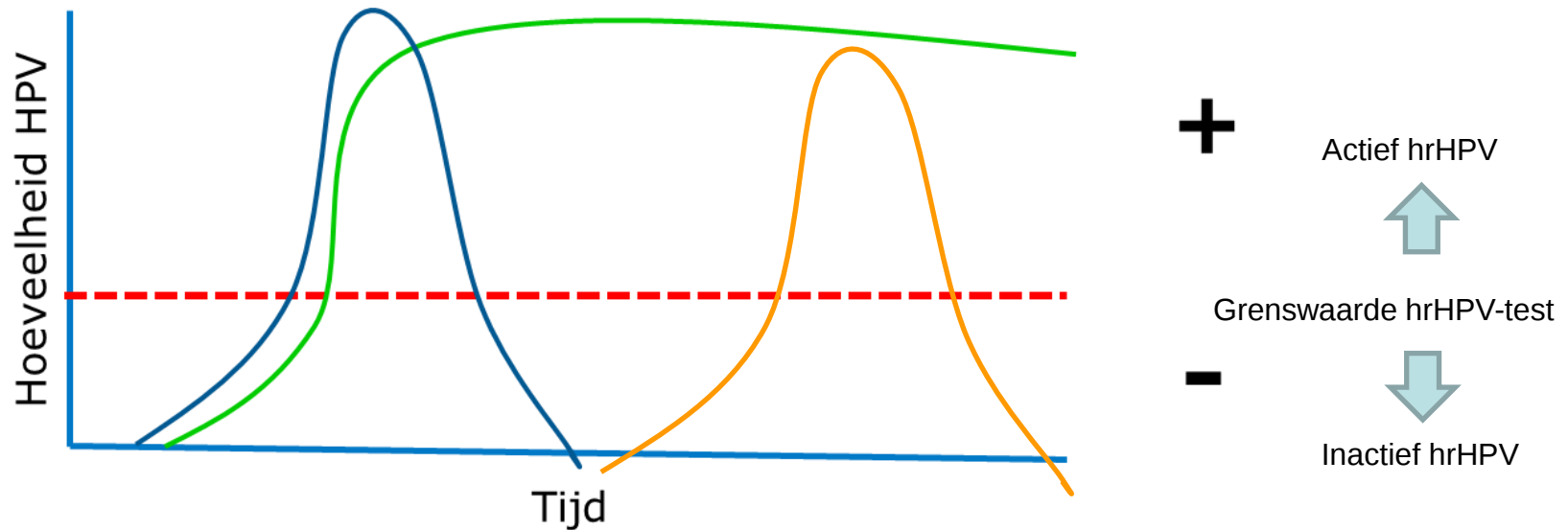


hrHPV en baarmoederhalskanker (II)





hrHPV infectie en hrHPV test



- Actieve infectie die geklaard/ opgeruimd wordt
- Tweede hrHPV infectie met ander hrHPV type
- Langdurige actieve infectie

Boodschap:

- HPV kan in kleine, niet te meten, hoeveelheden aanwezig zijn
- Alleen een langdurige actieve HPV infectie kan leiden tot kanker



Uitslag HPV uitstrijkje

Huisarts krijgt uitslag via zorgmail



uitslag
uitstrijkje

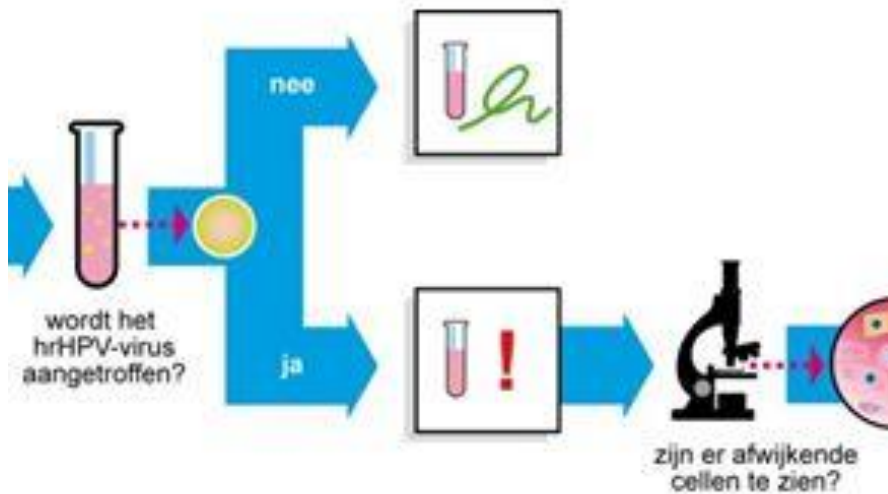
Uitslagfolder cliënt





Uitslag HPV uitstrijkje

1. HPV-: Over 5 (of 10) jaar weer uitnodiging
2. HPV+: uitstrijkje gaat meteen door naar Cytologie





evalyn[®]brush

Uitslag HPV ZAS

**ZAS alleen geschikt
voor HPV-test.**

**De huisarts ontvangt
geen uitslag van de
ZAS.**





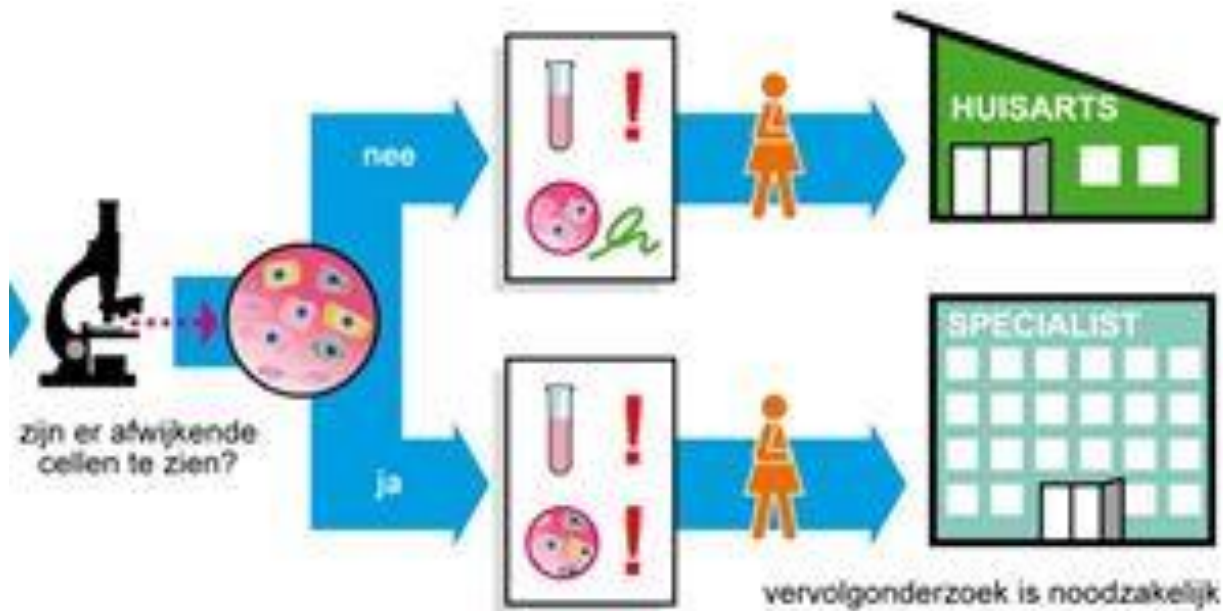
Uitslag ZAS

1. HPV-: Over 5 (of 10) jaar weer uitnodiging
2. HPV+: uitnodiging voor uitstrijkje bij huisarts
3. Uitstrijkje gaat meteen door naar Cytologie





Uitslag Cytologie

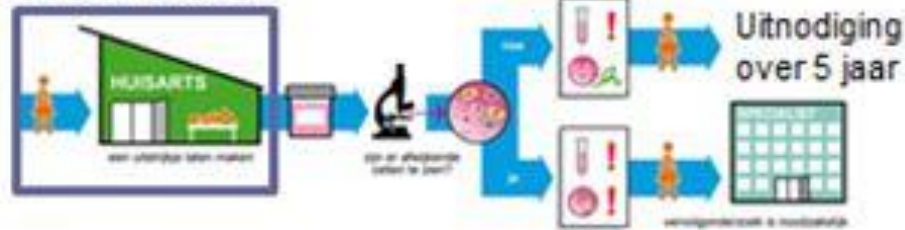




Geen afwijkende cellen

1. Uitslag naar cliënt met mededeling uitnodiging over 6 maanden voor herhalingsuitstrijkje
2. Het herhalingsuitstrijkje valt onder het bevolkingsonderzoek

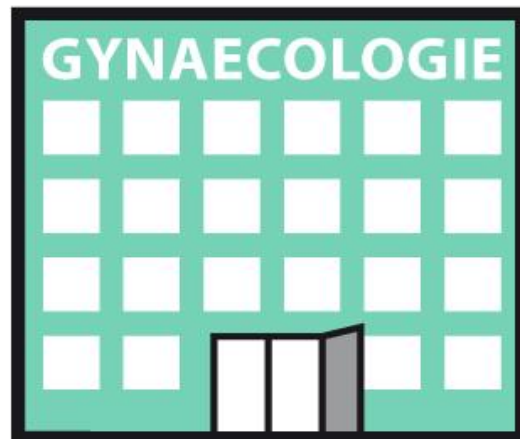
Controle-uitstrijkje na 6 maanden:





Afwijkende cellen

1. Bij afwijkende cellen volgt een verwijzing van de vrouw naar de gynaecoloog



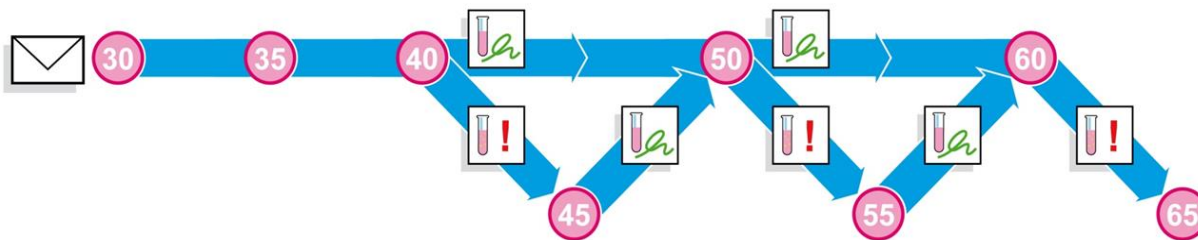


Ander uitnodigingsschema

Huidig uitnodigingsschema



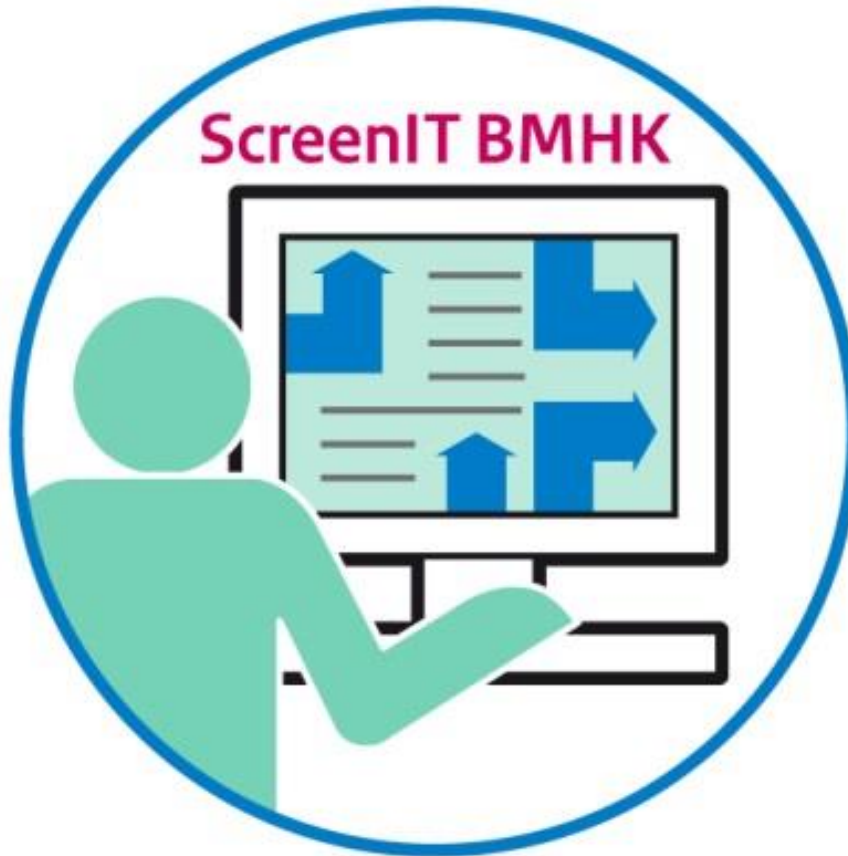
Nieuw uitnodigingsschema (vanaf 2^{de} uitnodigingsronde)



Uitstrijkje na 6 maanden : kosteloos



ScreenIT





Cliëntenportaal



Bevolkingsonderzoek Midden-West Noord-Holland, Flevoland, Utrecht

Mijn Bevolkingsonderzoek

Welkom bij Mijn Bevolkingsonderzoek.

In Nederland kennen we drie bevolkingsonderzoeken naar kanker:

- bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker: voor vrouwen van 30 t/m 60 jaar
- bevolkingsonderzoek borstkanker: voor vrouwen van 50 t/m 75 jaar
- bevolkingsonderzoek darmkanker: voor mannen en vrouwen van 55 t/m 75 jaar

Doel van de bevolkingsonderzoeken is het vroeg opsporen van kanker. Hierdoor is de behandeling veelal minder zwaar en de kans op genezing groter.

De bevolkingsonderzoeken worden aangeboden door de overheid. Deelname is gratis en vrijwillig.

In Mijn Bevolkingsonderzoek vindt u uw gegevens met betrekking tot de bevolkingsonderzoeken. Om in te loggen heeft u uw DigiD nodig. Uw DigiD is uw digitale legitimatie, waarmee u op websites van de overheid en zorginstellingen kunt inloggen.





Huisartsenportaal



1. Huisarts registreert zorgmail, (praktijk)adres en facturatiegegevens
2. Huisarts vraagt benodigde laboratoriumformulieren aan
3. Screeningsorganisatie stuurt labformulieren naar geregistreerde adres
4. Laboratorium gebruikt adres voor toezending uitstrikmaterialen en ophalen van de gemaakte uitstrijkjes



Huisartsenportaal



5. Uitslag uitstrijkje komt automatisch binnen via opgegeven zorgmailadres
6. Ingestuurde uitstrijkjes worden automatisch gekoppeld aan facturatiegegevens, zodat betaling plaatsvindt
7. Facturatie is digitaal en oproepbaar via portaal
8. Huisarts gaat akkoord met zakelijke voorwaarden:
 - overeenkomst screeningsorganisatie
 - werken volgens herziene NHG-praktijkhandleiding



Nascholing



Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

bevolkingsonderzoek



Bent u NHG-lid of heeft u een PIN-abonnement? Dan vindt u de PIN Vernieuwde bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker op uw dashboard op de NHG-leeromgeving. Deze e-learning is geaccrediteerd voor 2 uur.



Vaccinatie

Bericht op de pagina van het Rijksvaccinatieprogramma :

HPV-vaccinatie beschermt tegen meer dan alleen baarmoederhalskanker

De HPV-vaccinatie tegen baarmoederhalskanker blijkt ook te beschermen tegen andere vormen van kanker die door HPV kunnen worden veroorzaakt.

Het gaat om kanker die bij mannen steeds vaker voorkomt, zoals kanker aan penis, anus, mond- en keelholte. De Gezondheidsraad bekijkt daarom, op verzoek van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, of het advies over de vaccinatie moet worden aangepast.

Lees het volledige nieuwsbericht: [HPV-vaccinatie beschermt tegen meer dan alleen baarmoederhalskanker](#) (website RIVM)



Vragen?